

HÉTVÉGI MAGAZIN

A BÉKES MEGYEI HÍRLAP MELLÉKLETE

Kuroszava végrendelete

Egy világsikerre számító japán filmdráma: Eláll az eső...

6

Elton John, a világrekorder

Hírességek, akik negyvenfokos vásárlási lázban égnek

7

Hillary Clinton megszólalt

„Óriási volt a fájdalom és a düh bennem”

7

EGY ÚR A HÍREK VILÁGÁBÓL

Lehetett volna világhírű énekes is, hiszen 18 évesen felvételi vizsga nélkül ki-tárultak előtte a Zeneakadémia kapui. Kalandvágya azonban erősebb volt, mint a muzsika iránti vonzalma, ezért a Moszkvai Allami Egyetemen folytatta tanulmányait. S bár az operairodalom nagy szerepei elkerülték, az újságírás szinte valamennyi műfajában kiemelkedő „alakításokról” tett tanúbizonyságot.

Csák Elemér — hiszen róla van szó — több mint három évtizede dolgozik a média szertágzó világában. Hosszú esztendőknél át ébresztett bennünket a Kossuth Rádió Krónikájában, tudósított Moszkvából és New-Yorkból, szerkesztette a 168 órát, a Magyar Televízióban külpolitikai rovatvezetőként, majd a Híradó főszerkesztőjeként irányította a riporterek munkáját. Egy évig a Világkiállítási Programiroda, később a Horn-kormány szövívőjeként is tevékenykedett. Az utóbbi időben ritkán hallunk róla, pedig most sem télenkedik, a lapunkat is kiszolgáló Ferenczy Europress fotó- és sajtóügynökség főszerkesztő-helyetteseként kamatoztatja tapasztalatait. A népszerű rádiós-televíziós személyiséggel múltiról és jelenről, sorsa meghatározó állomásairól beszélgettünk.

— Egész életemet a nagy földrajzi helyváltoztatások jellemezték. Kassán születtem, ami abban az időben éppen hazánkhoz tartozott. Szüleim pedagógusok voltak, s amikor édesapámat egy gyógypedagógiai intézet igazgatójának nevezték ki, egyik grófi kastélyból a másikba költöztünk. Talán innen ered a természet iránti szoros kötődésem, a mai napig szenvedek a nagyváros zajától, s ha csak tehetem, a zöldbe menekülök, ahol kertészkedéssel pihenem ki a napi fáradalmakat.

Mint minden gyerek, Csák Elemér is gyakran váltogatta a jövőre vonatkozó elképzeléseit. Egy ideig cukrász akart lenni, később úgy döntött, írni babérokra tör. Születésének révén a nyolcadik osztályt már Vas megyében végezte, a középiskolát pedig Győrött kezdte, a bencés gimnázium-

ban. Egy év után azonban búcsúznia kellett a Kisalföldtől, mivel szüleit választás elé állították: amennyiben továbbra is egyházi iskolába járatják gyermeküket, veszélybe kerülhet az állásuk, még le is fokozhatják őket. Fiúk az érettségit így már a hajdúszoboszlói gimnáziumban tette le, ahol egyébként a tanár távollétében gyakran bízták meg a latin órák megtartásával. A moszkvai egyetemre eredetileg eszté-

Egyetlen egy büntetést és egyetlen egy kitüntetést sem szabad százszázaléki komolyan venni.

tika—filozófia szakra jelentkezett, ám végül régészetet tanult.

— Hogy miért nem lett belőlem tudós? Az ásatásokat nagyon szerettem, ám a leletek körüli végeláthatatlan viták már nem kötötték le kellőképpen a figyelmemet. Időközben az egyetem mellett elkezdtem tolmácsolni, majd az újságírással is megpróbálkoztam. A Hajdú Bihari Naplónak én voltam az első és mindmáig utolsó moszkvai tudósítója. Nem sokkal ezután pedig a moszkvai rádió segédbemondója lettem. 1967 májusában egy hónapig a jeles újságíró, Randé Jenő mellett tolmácsoltam Szibériában, s az ő tanácsára jelentkeztem a Magyar Rádióba. Felelőseim javaslatára az idő tájt változtattam meg a nevemet is. S, hogy a Szucsákból miért éppen Csák lett? Ennek egyszerű a magyarázata: akkor tértem haza a Szovjetunióból, s úgy gondoltam, immár a nevből is elhagyom a szut.

Csák Elemér a rádiózás mellett a televíziós műsorkészítés és az újságírás területén is komoly sikereket könyvelhetett el. Mindemellett hét könyvet jegyez a nevével, melyekhez ő maga készítette a képeket is. Szenvedélyes fotós lévén tekintélyes gyűjteménnyel rendelkezik, sőt már kiállításra is felkérték. Ő azonban nemet mondott, mert úgy érzi, ennek még nem jött el az ideje.

Amikor arról kérdezzük, hogy melyik munka számára a legtesthezálóbb, gondolkodás nélkül válaszol:

— Az igazi énem a rádiótudósító, mert úgy érzem, ott tudtam a legjobban kamatoztatni az adottságaimat, a hangomat, a stílusérzékemet, s persze az olthatatlan kíváncsiságomat. Az a fajta intimitás, hanghoz kötöttség, ami ezt a műfajt jellemzi, máig hiányzik nekem. S mi tagadás, a rádióalapítás gondolata is megfordult már a fejemben. Van azonban egy nagyon jó tulajdonságom: mindig ott próbálom meg magam jól érezni, ahol éppen vagyok. A mostani munkám nagyon változatos, a sajtóügynökségen én felügyelem a külpolitikát, s hozzám tartozik a külkapcsolatok ápolása. Ezenkívül szerkeszték is, tíz megyei lapnak — köztük a Békés Megyei Hírlapnak — naponta négy-ötoldalas anyagokat állítunk össze.

Az egykori televíziós-rádiós riporter hamarosan újra Amerikába indul, ahol a regionális újságírást tanulmányozza majd. Az utazás számára egyébként nemcsak munka, de hobbi is. Igaz, mostanában leginkább Ciprus felé vennie az irányt, ahol egy kisfiúnak lesi minden kívánságát. Idősebbik lánya ugyanis az egzotikus országba ment férjhez, s másfél évvel ezelőtt ott jött a világra a nagypapa szeme fénye, Nicholas. Az apró emberke görögül és magyarul egyaránt ért, hiszen mindkét szülője anyanyelvén szólítja. Két lány után azért is nagyon örült, ahol első unokája fiú lett, mert mint így végre a fáramasztás élményét is újra átélheti. Csák Elemér persze a ki-

„Van egy nagyon jó tulajdonságom: mindig ott próbálom meg magam jól érezni, ahol éppen vagyok”

csit idősebb „gyerekekkel” is hamar megtalálja a közös hangot. Jó szakember lévén az utánpótlás neveléséből is aktívan kiveszi a részét. Szoros munkatempója miatt minden meghívásnak nem tud eleget tenni, de tanított a külkereskedelmi főiskolán, a médiaintézetben, legutóbb pedig a külföldi tudósítói munka rejtelmeibe avatta be a veszprémi egyetem hallgatóit.

— Nagyon jólesik, amikor egy korábbi diákom felhív és tanácsot kér, vagy csak azt mondja olvassam el az írását. Nagy büszkeséggel tölt el az is, amikor egykori tanítványaim bekopognak irodám ajtaján. Ilyenkor úgy érzem, hogy az ő sikerük egy picit az enyém is.

Csák Elemér az egyik legszebben beszélő újságíróink egyike. Méltán érdemelte ki a Kazinczy- és a Magyar Lajos-díjakat. — Egy kollégám mondta egyszer, hogy egyetlen egy büntetést és egyetlen egy kitüntetést sem szabad százszázaléki komolyan venni. Ezzel én is teljes mértékben egyetértek. Lehet, hogy egy kicsit patetikusan hangzik, de számomra még mindig az a legnagyobb elismerés, ha az utcán felismernek az emberek. Néhány napja például éppen bélyeget kértem a postán, amikor a hölgy hirtelen felnézett a számolásból, s választ sem várva azt kérdezte: „Ugye maga volt a moszkvai tudósító? Megismerem a hangját.”

Vida Melinda

FEKETE FEHÉREN

MANCS, A MAGYAR HŐS

Nézem okos pofáját (majdnem azt írtam: arcát), amint ott ül gazdája lába mellett a televíziós sajtótájékoztatón és egyre az jár az eszemben, lehet-e példakép a mai Magyarországon Mancs, a kutya. Olyan országban, ahol úgy fröcsög a sár a politikuskokra, mint tócsába hajtó autó kerekei alól a víz a gyanútlan járókelőkre, ahol még nyári uborkaszezonban is az elemi emberi normák földbe tiprása, egymás mocskolása és pofán lapátolása, nehezen indokolható kirúgások és leváltások, szemérmetlen hazudozás és a megalapozott vádak mellett szenttelen elsiklás a módi, ahol a kitarítás, a tisztesség, a csak azért is ósdi fogalmakká váltak, s helyükbe a mellődöngetés, a lenyúlás, a „minélhamarabbtüllennirajta”, a másik legázolása lépett.

Nos, ebbe a világba érkezett meg Mancs. Észrevétlenül, szerényen, szimpatikusan, kedvesen. Mancs, a kutya, aki Törökországban, a földrengés sújtotta vidéken fáradtságot nem ismerve végezte munkáját, mentette, ami menthető, húzta ki a romok alól gyereket, felnőttest, adott reményt ezreknek, s munkájával „belevészte” a világ tudatába a szót: magyar. Amíg engedték neki, nem adta fel. Nyilván harapott pár falat pedigért, ivott pár korty vizet, menet közben talán

szundított is egy keveset, aztán folytatta, ahol abbahagyta. Napokon, éjszakákon át. Rendületlenül. Aztán amikor hazatérve újra hívták, megint elindult. Húzta a lábát, nehezen mozgott, beteg volt, bizonyára maradt volna inkább a meleg vackában, de a kötelesség elszóllította. Mert arra tanították, ha szükség van rá, menni kell. Menteni akkor is, amikor az embernek (a kutyának) már lóg a bele, menteni, ha a fájdalomtól szinte széthasad a feje, a lába, a teste. Tőle mindig ezt várták. Pedig csak egy kutya. Nem tagja pártnak, nem ül komoly testületekben, se parlamentben.

Nem tagja pártnak, nem ül komoly testületekben, se parlamentben.

tyakiképzőbe), nincsenek bennfentes barátai, fontos külföldi ismeretségei. Mégis tudja, mi a tisztesség, a kötelesség, a felelősség, mások, emberek, népek, katasztrófába hullt nemzetek iránt.

Mancs hős. Igazi magyar hős. Annak ellenére az, hogy a szokás mai mércéjével mérve nem tipikusan magyar. Talán éppen emiatt hős. Egy szinten Kántorral, Bellel, Rex felügyelővel. Érdemes lenne példát vennünk róla. Nekünk, embereknek.

Árpási Zoltán

ANNO

Gyula, 1915. Békésvármegyei közpörház. Ma is megyei és ma is „köz”, de ma már Pándy Kálmán is. Egyik épülete a képen úgy, ahogy ma már senki nem látja. A fák miatt, az átépítés miatt, az elszaladt nyolcvannegy esztendő miatt